

*DEIXA'M QUE ET CONTE
EL QUE CONTA UN CONTE*

UNIVERSITAS Miguel Hernández

Marga Cano Ferri

Tutora: Imma Mengual Pérez

TFG

*DEIXA'M QUE ET CONTE
EL QUE CONTA UN CONTE*

Margarita Cano Ferri

Tutora: Imma Mengual Pérez

2025_2026

MENCIÓ ARTS PLÀSTIQUES

TFG

RESUM

Aquest Treball Final de Grau presenta un projecte artístic multidisciplinari que reinterpreta la simbologia d'*Alicia al país de les meravelles* de Lewis Carroll per a visibilitzar tres realitats contemporànies: l'Alta Sensibilitat (PAS), l'Alzheimer i el càncer. A través de la pràctica artística contemporània, el projecte pretén generar empatia, promoure la reflexió col·lectiva i contribuir a la desestigmatització d'aquestes condicions mitjançant metàfores visuals vinculades a l'univers d'Alicia.

Els objectius principals consisteixen a reivindicar l'alta sensibilitat com una qualitat valuosa, reflexionar sobre la fragilitat de la memòria i la identitat associada a l'Alzheimer, i conscienciar sobre la importància del temps en els processos oncològics. Aquestes temàtiques es materialitzen en tres instal·lacions artístiques que combinen escultura, fotografia, art relacional i recursos sensorials.

La justificació del projecte parteix d'una investigació artística basada en experiències personals i en l'exploració de la simbologia d'Alicia com a eina de representació de processos de transformació, vulnerabilitat i resiliència. L'obra transcendeix la vivència individual per abordar qüestions universals relacionades amb la identitat, la salut i la memòria.

Pel que fa als resultats, les tres instal·lacions es van exhibir a *Les Cases del Batlle* de Benissa, un espai que va permetre desenvolupar un recorregut expositiu coherent i immersiu. El projecte ha consolidat una línia de recerca artística vinculada al patrimoni simbòlic i cultural, alhora que ha generat noves oportunitats de mediació, divulgació i continuïtat professional més enllà de l'àmbit universitari.

PARAULES CLAU

PAS, ALZHEIMER, CÀNCER, ALICIA AL PAIS DE LES MERAVELLES, ESCULTURA

ÍNDIX

1. PROPOSTA I OBJECTIUS	5
OBJECTIUS SECUNDARIS	
2. REFERENTS	6
CONCEPTUALS/LITERARIS	6
VISUALS/MATERIALS	7
3. JUSTIFICACIÓ DE LA PROPOSTA	9
4. PROCÉS DE PRODUCCIÓ	11
PRODUCCIÓ DE LA PEÇA 1: <i>EL JARDÍ D'ALICIA</i> (PAS)	12
PRODUCCIÓ DE LA PEÇA 2: <i>EL TE QUE MAI ARRIBA</i> (ALZHEIMER)	14
PRODUCCIÓ DE LA PEÇA 1: <i>ARRIBE TARD, ARRIBE TARD</i> (CÀNCER)	17
5. RESULTATS	19
6. BIBLIOGRAFIA	22
7. ANEXES	24

1. PROPOSTA I OBJECTIUS

La proposta i objectiu principal d'aquest treball parteix del projecte artístic multidisciplinar que reinterpreta la simbologia d' *Alicia al país de les Meravelles* de Lewis Carroll per a visibilitzar tres realitats físiques i psicològiques contemporànies. Materialitzar i visibilitzar, a través de la pràctica artística contemporània, l'impacte de l'Alta Sensibilitat (PAS)¹, l'Alzheimer i el Càncer en l'individu i la societat, utilitzant les metàfores d'Àlicia per a desestigmatitzar aquestes realitats, generar empatia i convidar a la reflexió col·lectiva.

Objectius secundaris

- Reivindicar el PAS com un do: a través de la peça *El jardí d'Àlicia*, dignificar la hipersensibilitat transformant-la en materials nobles i perdurables (bronze). A més, busca involucrar els sentits de l'espectador mitjançant l'olfacte, l'audició i la percepció visual alterada a través de processos fotogràfics com la cianotípia.

- Reflexionar sobre la fragilitat de la memòria i la identitat (Alzheimer): amb la instal·lació i l'acció *El té que mai arriba*, l'objectiu és generar una dinàmica d'art relacional que servisca de pont entre la tercera edat i la infància. S'evidencia la pèrdua progressiva dels records mitjançant l'acte performatiu i efímer de gravar i esborrar paraules sobre sabó.

- Conscienciar sobre la urgència del temps en la malaltia (Càncer): mitjançant l'escultura *Arribe tard, arribe tard*, crear una tensió visual que subratlle la importància vital del temps en el diagnòstic oncològic, recontextualitzant l'ansietat del *Conill Blanc* i el seu rellotge desfet.

¹ Persones Altament Sensibles és algú amb un tret de personalitat innat (no un trastorn) que processa la informació sensorial i emocional de manera més profunda. Present en vora el 20% de la població, es caracteritza per una major empatia, reactivitat emocional i saturació davant els estímuls. El terme va ser encunyat per la psicòloga Elaine Aron en els anys 90.

2. REFERENTS

Conceptuals/Literaris

Fig. 1. Lorenzo Hernández Pallarés (2026)
<https://www.elpais.com.co/cultura/cuento-terapia-para-el-alma-en-cali-un-evento-imperdible-para-la-salud-mental-1154.html>
 [15-05-2026]

•La base primordial d'aquest projecte naix de la mateixa formació i pràctica de l'autora com a cuentoterapeuta, prenent com a eix central els estudis i aprenentatges desenvolupats per **Lorenzo Hernández Pallarés**. (Fig. 1) Des d'aquesta perspectiva, els contes tradicionals no s'entenen com a simples relats de ficció, sinó com a mapes simbòlics i estructures arquetípiques que allotgen la memòria col·lectiva i permeten processar l'inconscient, els vincles familiars i els rols de cura.

Aquesta metodologia terapèutica i conceptual es fusiona directament amb la pràctica artística. Mentre els estudis d'Hernández Pallarés aborden el conte com una eina d'expressió i sanació emocional, en aquesta investigació el relat es materialitza i es fa tangible a través de l'art.

•Un altre pilar fonamental del projecte és l'obra literària *Alicia al país de les meravelles* (1865) de **Lewis Carroll**. L'autor construeix un univers on la lògica s'inverteix i la percepció de la realitat s'altera constantment. Aquesta poètica de l'absurd, de la transformació física i de l'alteració de l'espai-temps, serveix de marc teòric perfecte per a traduir les alteracions perceptives i vitals que suposen l'Alta Sensibilitat, l'Alzheimer i el Càncer.

Visuals/Materials

Fig. 2. *I Like America and America Likes Me*, 1974. Joseph Beuys. Blogspot Arte Actual [15-05-2026].

•Referents en l'art relacional i de la memòria: per a l'acció performativa i instal·lativa de la segona peça (*El te que mai arriba*), el projecte beu de conceptes de l'Escultura Social introduïts per **Joseph Beuys**, (Fig.2) on el procés comunitari, la sanació i l'ús de materials quotidians carregats de simbolisme (com el sabó o el greix en el cas de Beuys) són l'obra d'art en si mateixa. D'altra banda, l'estètica de l'acumulació i la pèrdua de la identitat connecta amb el treball de Christian Boltanski, l'obra del qual reflexiona constantment sobre la memòria, la fragilitat de l'existència, els arxius de l'oblit i el rastre humà.

Fig. 3. *Caperucita Roja* de Eugenio Recuenco (2005). Artstyle [15-05-2026]

Visuals/Materials

•L'obra d'**Eugenio Recuenco** (Fig.3) serveix de pont en aquest projecte per a connectar els relats populars amb el concepte de memòria. En les seues fotografies, l'autor agafa els contes de fades tradicionals i els despulla de la seua versió ensucrada per a retrobar l'essència més fosca, psicològica i atàvica de la història original. En aquesta investigació s'utilitza el relat d'*Alícia al país de les meravelles* amb un objectiu similar: no com a una simple il·lustració, sinó com a un vehicle per a parlar de l'oblit, la identitat i el pas del temps.

A més, destaca l'enorme pes escultòric del fotògraf, qui no es limita a capturar una imatge, sinó que construeix físicament escenografies tridimensionals on congela el temps a través de la llum. Eixa mateixa pulsio escènica es trasllada a les instal·lacions d'aquest treball: mentre Recuenco utilitza la càmera per a immortalitzar un instant, en aquesta proposta s'utilitzen materials amb una forta càrrega poètica (com el bronze o el sabó) i accions participatives per a fer tangible la fragilitat del record i l'empremta de l'absència.

•D'altra banda, la recerca dialoga estretament amb les pràctiques artístiques de **Rosalía Banet**, l'obra de la qual se centra en la vulnerabilitat del cos, el dolor de l'absència i les estructures de cura. Banet utilitza la matèria com una extensió de la identitat ferida, visibilitzant mitjançant instal·lacions d'estètica aparentment innòcua o quotidiana la fragilitat de la condició humana i la necessitat de refugi emocional.

En aquesta investigació, el vincle amb Banet es manifesta en la conceptualització del cos com a contenidor de memòria i en la dignificació de la tasca de les cuidadores. De la mateixa manera que Banet materialitza els traumes i l'afecte a través de la transformació d'objectes i espais, aquest projecte utilitza el sabó tallat com una metàfora del desgast físic i cognitiu. L'erosió de la matèria ens parla directament d'eixe *cos cuidador* que es desgasta en l'acció de protegir l'altre, establint un paral·lelisme formal i conceptual amb la poètica del dolor i la resiliència que caracteritza la producció de Banet.

Fig. 4. Natalia Vodianova and Helmut Lang, París 2003. © Annie Leibovitz.

•La dimensió plàstica i espacial d'aquesta investigació es nodreix de la reinterpretació visual que la fotògrafa **Annie Leibovitz** (Fig.4) va realitzar sobre el relat d'*Alícia al país de les meravelles*. Leibovitz trasllada l'univers de Lewis Carroll cap a una atmosfera on l'escala, l'espai i el cos esdevenen elements de tensió psicològica. Especialment rellevant és el tractament que la fotògrafa fa de les crisis de creixement i alteració física del personatge —com l'escena on Alícia creix fins a quedar atrapada a l'interior d'una habitació minúscula—, convertint la desproporció en una metàfora visual de l'aïllament i la pèrdua de control de l'individu davant del seu entorn.

En aquest projecte, el vincle amb Leibovitz es desplaça als treballs anteriors al TFG, des de la posada en escena fotogràfica cap a la instal·lació i l'objecte escultòric. L'interès compartit pel canvi d'escala i la contenció de l'espai serveix per a materialitzar els mapes emocionals derivats dels contes. Així, de la mateixa manera que la fotògrafa utilitza la causticitat de l'espai per a oprimir el personatge, aquesta recerca utilitza materials com el bronze o l'erosió de les peces de sabó per a reflectir eixe mateix xoc: la confrontació d'un cos que recorda, que cuida o que oblida, atrapat dins de les pròpies fronteres de la seua realitat física i cognitiva. Miguel Hernández

•Entre els referents visuals del projecte destaca també el treball del fotògraf **Tim Walker**, especialment per la seua capacitat de construir escenes de caràcter oníric i teatral. Les seues fotografies transformen els espais quotidians en universos imaginaris pròxims a l'estètica dels contes, utilitzant objectes simbòlics, escenografies artificials i una mirada vinculada a la fantasia infantil. Aquest tractament visual connecta amb la voluntat del projecte de generar una narrativa oberta entre realitat i ficció.

3. JUSTIFICACIÓ DE LA PROPOSTA

La motivació principal d'aquest projecte naix de la continuïtat de la nostra investigació sobre la simbologia d'*Alícia al país de les meravelles* i els paral·lelismes que trobem amb una sèrie de vivències personals i actuals que hem experimentat. Plantegem aquest treball com un desenvolupament de les peces artístiques que hem realitzat anteriorment, com a precedent, fent un pas més enllà en la seua maduració.

D'aquesta manera, no busquem quedar-nos en l'esfera privada de la nostra experiència, sinó utilitzar-la com a un altaveu visual per a donar visibilitat a conceptes socials i universals. A través del personatge d'Alícia com a guia, transformem el relat en una eina plàstica per a reflexionar sobre temes universals i profunds que ens afecten directament, com són la vivència de les **Persones Altament Sensibles (PAS)**, la cruesa del **Càncer** i l'impacte de l'**Alzhèimer**. D'aquesta manera, el viatge d'Alícia ens apropa el mirall ideal per a parlar de la sensibilitat del cos, el canvi físic i la pèrdua de control sobre el propi cos i la progressiva fragilitat de la identitat i la memòria.

Inicialment, aquesta condició se'ns presentava com una vulnerabilitat constant; un excés de percepció que sovint xocava amb la rapidesa, el soroll i la duresa del món contemporani. No obstant això, a través de la introspecció i del procés creatiu, hem arribat a entendre que aquesta hipersensibilitat –tant sensorial com emocional– no és un tret negatiu ni problemàtic, sinó un autèntic do.

Com afirma la psicòloga nordamericana Elaine Aron (2006), *l'alta sensibilitat no és un defecte, sinó una qualitat de la personalitat que permet una recepció de la informació molt més profunda*, concepte que es materialitza en el projecte a través del bronze.

És una manera profunda, enriquida i empàtica de concebre i sentir les experiències i les coses. Per aquest motiu, en la primera peça del projecte, aquesta sensibilitat es materialitza de manera metafòrica en bronze, un material noble, fort i perdurable, atorgant a la condició **PAS** el valor i la dignitat que mereix.

L'elecció de la simbologia literària d'*Alícia al país de les meravelles* com a fil conductor no és casual. L'univers creat per Lewis Carroll ens parla del descobriment d'un món on les regles estructurades de la realitat s'inverteixen, on la percepció s'altera constantment i on la vulnerabilitat dels personatges ens mostra diferents maneres (sovint incompreses) d'estar i d'habitar el món.

D'aquesta manera, el projecte transcendeix la nostra experiència personal com a PAS per a abraçar altres realitats físiques i psicològiques contemporànies que, igual que Àlicia en caure pel cau del conill, alteren radicalment la relació de l'individu amb el seu entorn, la seua memòria i el seu temps limitat.

Així, l'art adquireix en aquest projecte una dimensió social i sanadora, assumint la responsabilitat de visibilitzar i desestigmatitzar aquestes realitats sovint amagades o temudes. L' **Alzheimer** s'aborda des de la necessitat urgent de preservar la identitat, involucrant la tercera edat i la infància en un acte performatiu (el gravat i el llavat del sabó) que evidència com d'efímers són els nostres records i com d'important és el vincle intergeneracional per a custodiar-los. En aquest context, la figura del *Sombrero Boig* ens mostra una metàfora de la desorientació temporal i de la fragmentació de la memòria pròpies de la malaltia, evocant un univers en què el temps perd la seva continuïtat i els records es difuminen progressivament. Aquest simbolisme reforça la reflexió sobre la pèrdua de la identitat i la necessitat de preservar les traces a través de la memòria compartida. D'altra banda, el **Càncer** es tracta des de la urgència vital, denunciant, a través del rellotge desfet del *Conill Blanc*, la importància crítica que té el temps en els diagnòstics oncològics.

En definitiva, aquest TFG es justifica com un viatge de resiliència a través de la matèria. Es tracta d'agafar l'ombra de les patologies i de les neurodivergències i, de la mateixa manera que la llum revela la imatge blavosa en la tècnica de la cianotípia, permetre que la pràctica artística ens ajude a percebre aquestes condicions des d'una perspectiva poètica, transformadora i profundament humana. (Fig.5)

Fig. 5. IA. 2026. Imagen creada con intel·ligència artificial. [06-06-2026]

4. PROCÉS DE PRODUCCIÓ

La materialització d'aquest projecte s'ha dut a terme a través d'una metodologia de treball multidisciplinària que abasta l'escultura, instal·lació, audiovisual, performance i l'art d'acció.

Per a materialitzar aquestes idees, hem creat tres instal·lacions diferents connectades per un eix comú: el relat d'*Àlícia al país de les meravelles*. Cada proposta plàstica esdevé la personificació d'un personatge i evoca un passatge precís de la història. La primera peça ens trasllada al moment en què Àlícia, perduda al jardí, es confronta amb el *Gat de Cheshire* —un ésser ambivalent i evanescent—, qui li llança la pregunta crucial: *Ets tu la verdadera Àlícia?*. La segona instal·lació s'articula al voltant del *Sombrero Boig*, atrapat en un bucle temporal etern durant el famós berenar de les sis de la vesprada. Finalment, la tercera peça recull l'obsessió del Conill Blanc i el seu rellotge, marcada pel seu conegut i angoixant mantra: *Arribe tard, arribe tard!*.

Producció de la Peça 1: *El jardí d'Àlícia (PAS)* (Fig. 6)

El repte principal d'aquesta instal·lació va ser combinar tècniques escultòriques tradicionals amb estímuls sensorials i revelat fotogràfic.

•**Escultura i fosa:** es va procedir al modelat de la fulla de figuera de pala i de la figura d'Àlícia transformada en arrel (amb el cap en forma de pala). Posteriorment, aquests models es van passar a cera, goma laca, grafit i diferents banys de farinetes i rebotat en moloquita. En tindre la cascarilla preparada, la peça es descera i passa al moment de la fundició en bronze.

El procés continuava una vegada feta la peça descascarillant la moloquita i repasant el metall, la soldadura i l'aplicació de les pàtines per a emfatitzar el caràcter noble i perdurable que es volia atorgar a l'alta sensibilitat.

Fig. 6. Procés de producció. Imatges pròpies de l'artista.

•**Electrònica:** per a fer visible la hipersensibilitat auditiva i olfactiva de les persones PAS, es va dissenyar i col·locar a la peana de la dreta una caixa de so composta per un sensor de moviment i so que reproduïx el cant d'uns ocells, i en la peana de l'esquerra es va col·locar un difusor d'olor ocult en l'estructura de les fulles de pala. En la nova instal·lació aquest element s'ha eliminat perquè la simbologia de l'olor les aporten les pastilles de sabó de la segona peça.

•**Cianotípia:** les pàgines del llibre d'Àlicia es van emulsionar amb la mescla de citrat d'amoni i ferro i ferricianur de potassi. Es van col·locar fulles de palera naturals damunt el paper per a crear els fotogrames i es van exposar a la llum ultraviolada. El llavat posterior va revelar les siluetes blanques sobre el fons blau de Prússia, representant com l'alta sensibilitat transforma la percepció visual.

Aquesta peça ha format part de l'exposició *Botànica*, juntament amb el col·lectiu GAB de Benissa, a les instal·lacions del Centre d'Arts Taller d'Ivars. ANEXE I (Cartell i Fulla de Sala) (Fig.7)

Fig. 7. *El jardí d'Àlicia*, 2026. Marga Cano. Centre d'Arts Taller d'Ivars en Benissa.

Producció de la Peça 2: *El té que mai arriba (Alzheimer)* (Fig. 8)

Aquesta peça es va articular al voltant de l'art relacional i la pràctica performativa, requerint una important fase de mediació i gestió social.

•L'acció participativa: el gravat de les nostres paraules.

La gènesi d'aquesta proposta s'articula mitjançant uns tallers i sessions de treball comunitari duts a terme en diverses associacions i residències de majors. (Anexe II.- Documents utilitzats per al procés de presentació del projecte, autoritzacions i agraïments) conjuntament amb els col·legis dels pobles de Benissa i de Callosa d'En Sarrià. El procés va consistir a que els xiquets proporcionaven a les persones residents elements punxants —especials de gravat— i pastilles de sabó de color verd. Es va triar conscientment el sabó com a suport per la seua naturalesa mal·leable, un material blanet capaç de rebre i fixar les inscripcions, encara que fora temporalment.

L'acció, guiada des de la sensibilitat del moment del *Sombrerer* que està esperant des del passat el moment de les sis de la vesprada en bucle, va ser com l'espera dels ancians la visita dels més menuts. Convidar els participants a inscriure en la matèria aquelles paraules, noms propis o frases vitals que es neguen a oblidar, aquells records que constitueixen l'últim reducte de la seua identitat va ser el moment molt especial. Aquest acte de gravat va funcionar com un ritual d'afirmació: enfonsar l'estilet en el sabó va permetre fixar físicament la memòria vulnerable, convertint la paraula en un relleu tangible.

Fig. 8. Procés de producció. Imatges pròpies de l'artista.

•La performance de l'esborrament

La segona fase del procés es va materialitzar en una acció performativa centrada en l'acte catàrtic de llavar-se les mans. Utilitzant rentamans antigues de fang esmaltat —objectes que evoquen la memòria domèstica i el passat—, els participants van fregar els sabons gravats baix de l'aigua. Les paraules inscrites van començar a borrar-se i a perdre nitidesa, materialitzant de forma poètica la pèrdua progressiva de la memòria i la fragilitat de l'evocació.

Aquesta performance va adquirir la seua dimensió més profunda gràcies a la participació activa de xiquets i xiquetes de 10 anys. Els xiquets no van actuar sols com a espectadors, sinó com a col·laboradors actius i *guardians* simbòlics d'eixos records en perill d'extinció. Van ajudar a la gent major a inscriure les seues paraules en les pastilles i es van crear uns moments molt emotius entre generacions. Van llavar les seues mans junts, es va generar un espai de diàleg intergeneracional on l'infància es feia càrrec del llegat dels majors. L'aigua del rentamans, tèrbola pel sabó verd desfet, va quedar com el dipòsit d'una memòria diluïda però compartida.

•Dispositiu audiovisual (Anexe III)

Tota aquesta experiència comunitària i performativa va ser documentada en format audiovisual, parant especial atenció als detalls de les mans que gravaven, l'esborrament del text baix l'aigua i les mirades còmplices entre generacions. L'edició final d'aquest video aporta un registre documental per a constituir una peça de videoart autònoma que actua com a memòria viva de l'acció.

•Espai instal·latiu: el mural de l'absència

L'audiovisual, el moble de llavamans i la instal·lació física es fonen en un mateix espai conceptual. En una de les parets principals, es disposen un total de **315 pastilles de sabó verd**, cadascuna d'elles subjectada individualment mitjançant puntes metàliques que queden ocultes, deixant així a la vista del públic les paraules vitalment inscrites. Aquest gran mur de records dialoga directament amb un segon element: un rentamans antic connectat a una aixeta oberta que, de manera constant, deixa caure un goteig subtil sobre un altre grup de pastilles situat a la base. Aquesta acció física de l'aigua —el desgast lent, silenciós i implacable de la matèria— ens aproxima a la metàfora visual del borrat del temps en la memòria. Al costat d'aquesta arquitectura del record, un televisor reproduïx la peça de videoart que documenta els moments de l'acció performativa, visibilitzant les mans i els rostres de les persones de les residències i de les ames de casa que hi van participar, reivindicant el seu paper històric com a cuidadores.

És en aquesta disposició espacial on connectem directament amb l'univers del *Sombrerer Boig* : com si es tractara d'aquell cèlebre berenar de té on el temps s'ha trencat i la lògica s'ha deconstruït, els elements apareixen desubicats en l'espai, despullats de la seua raó de ser original. En aquest nou context artístic, les pastilles de sabó perden per complet la seua funcionalitat quotidiana de llavar la roba o les mans; ja no serveixen per a netejar el cos, sinó per a actuar com a testimonis muts i resistents d'aquelles paraules i identitats que ens neguem a deixar desaparèixer.

Es disposen dues cistelles de mimbre amb pastilles de sabó i estilets per a continuar emplenant el mur pels visitants que vulguen aportar les seues paraules i mantindre la instal·lació viva.

Producció de la Peça 3: *Arribe tard, arribe tard (Càncer)* (Fig. 9)

La darrera peça va requerir un procés escultòric centrat en la tensió formal. Està constituïda, per dues escultures connectades de manera indissociable per un fil de llata (artesanania tradicional de fibra de palma). Aquest fil actua com un cordó umbilical i de tensió entre ambdós elements. La primera escultura és la figura del *Conill Blanc*, modelada en fang blanc sense l'ús de cap motle; es tracta d'una peça única on l'acabat texturat de la matèria reflecteix una actitud de desesperació, por i angoixa. Aquesta figura representa la tensió de l'individu que intenta subjectar amb totes les seues forces una vida que, des de l'altre costat de la corda, estira i pesa de manera inevitable cap a l'abisme.

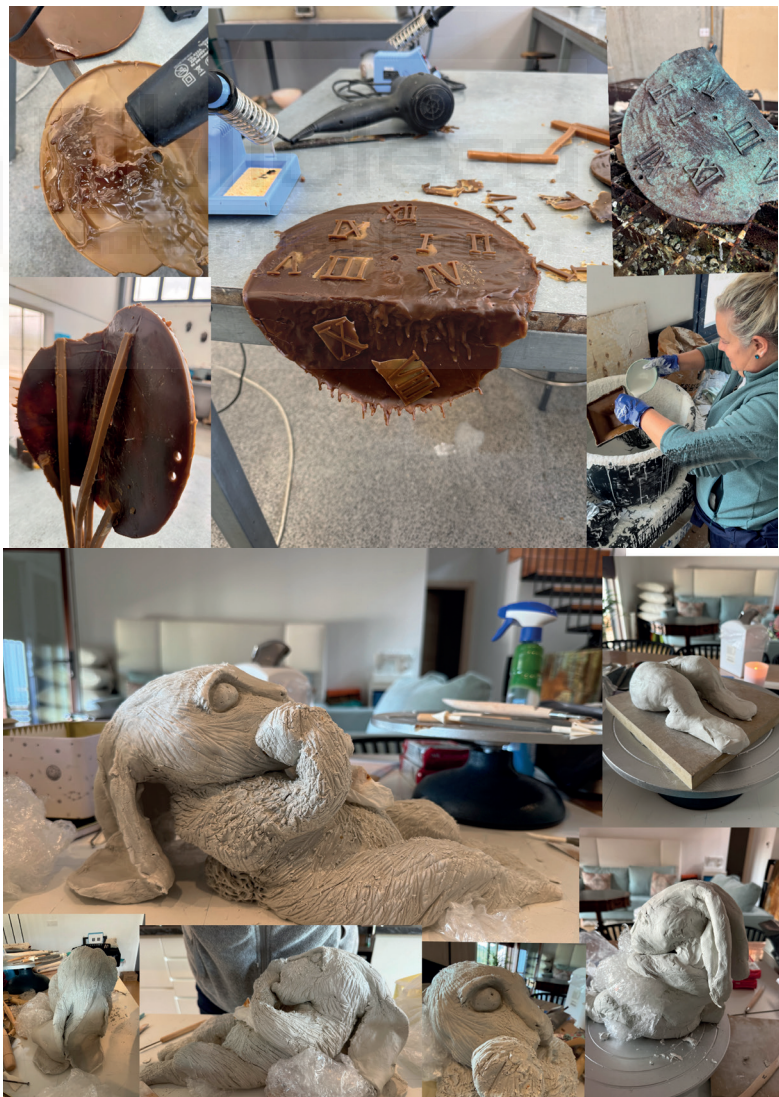

Fig. 9. Procés de producció. Imatges pròpies de l'artista.

En l'altre extrem d'aquest fil de llata es troba l'objecte que aguanta el **Conill Blanc** a eixa resistència agònica: un rellotge. Aquesta segona escultura s'ha realitzat mitjançant la tècnica de la **cera perduda**, vinculant-se processualment amb les peces de la primera instal·lació del projecte. Per a la seua execució, vam elaborar un model primigeni en cera i passant a les següents capes: goma-laca, grafit i successius banys de moloquita per a l'obtenció del motle refractari. Després de procedir al descerat a uns 240 °C per a deixar el buit a l'interior de la capa refractària, es va realitzar l'abocament del bronze fundit a una temperatura aproximada de 1200 °C, en un procés de fundició dut a terme personalment per l'autora juntament amb l'equip tècnic del taller de la UMH.

Finalment, una vegada descascarada, neta i polida la peça de metall, vam aplicar el procés químic de la pàtina. Mitjançant l'aplicació tèrmica amb bufador de foc de sals químiques com el **sulfat de coure, el clorur cúpric i el nitrat de coure**, vam aconseguir aflorar una gamma de verds oxidats que confereixen al rellotge un aspecte atemporal i antic. Per a finalitzar la peça, vam polir els números de l'esfera per a recuperar el dorat del bronze i vam aplicar una capa final de cera microcristal·lina per a sellar els porus del metall, protegint la pàtina i parant la corrosió natural del material en el temps.

5. RESULTATS

Les tres instal·lacions que conformen aquest Treball Final de Grau han requerit un extens procés de conceptualització, producció i muntatge. A causa de les seues dimensions i necessitats tècniques, es va considerar necessari disposar d'un espai ampli i estable que permetera la seua exhibició de manera continuada. La possibilitat d'exposar-les a la universitat es va descartar per les dificultats logístiques que comportava el seu muntatge i desmuntatge en poc temps. Davant aquesta situació, es va establir una col·laboració amb l'Ajuntament de Benissa, que va facilitar l'ús de *Les Cases del Batlle* (vore Anexe IV), actual Biblioteca Municipal, com a espai expositiu.

L'arquitectura de l'edifici va influir directament en la planificació i distribució de les obres. Els diferents nivells connectats per rampes generen un recorregut continu que converteix el desplaçament del visitant en una part fonamental de l'experiència artística. Aquesta configuració espacial va permetre construir un itinerari coherent que integra tant les obres desenvolupades específicament per al TFG com peces precedents vinculades a la mateixa línia d'investigació.

L'exposició parteix d'una recerca artística centrada en l'univers dels contes populars i tradicionals, entesos com a ferramentes simbòliques capaces de transmetre experiències humanes universals. A través del simbolisme, la metàfora i la narrativa visual, les diferents obres estableixen relacions conceptuals i formals que configuren un recorregut poètic al llarg de l'espai expositiu que al mateix temps dialoga amb les peces.

Les tres instal·lacions principals es localitzen a la tercera planta de l'edifici. Dues d'elles comparteixen un mateix espai, afavorint el diàleg entre els seus continguts i recursos expressius, mentre que la tercera es presenta en un entorn més íntim que convida a una observació pausada i reflexiva.

El projecte representa la continuació d'una línia de treball desenvolupada durant els darrers anys, basada en la connexió entre les vivències personals, la tradició oral i els llenguatges de l'art contemporani. La investigació artística ha explorat qüestions relacionades amb la memòria, la identitat, la transformació i la construcció de significats, utilitzant el conte tradicional com a vehicle d'expressió i reflexió.

Més enllà de la seua funció acadèmica, aquest TFG ha segut una experiència de creixement personal i professional. El procés de creació ha reforçat la voluntat de continuar desenvolupant projectes que vinculen l'art contemporani amb el patrimoni cultural immaterial, fomentant espais de participació, diàleg i reflexió col·lectiva.

La investigació no acaba amb la presentació d'aquest treball, sinó que continua expandint-se a través de noves iniciatives ja aprovades per diferents entitats públiques i culturals. Entre aquestes destaquen activitats artístiques dirigides a mares de xiquets i xiquetes amb síndrome de Down procedents d'Itàlia, (Anexe V - Projecte Silvia) així com diverses propostes de mediació educativa i visites guiades per a centres educatius i col·lectius interessats (Anexe VI- Projecte col·legis).

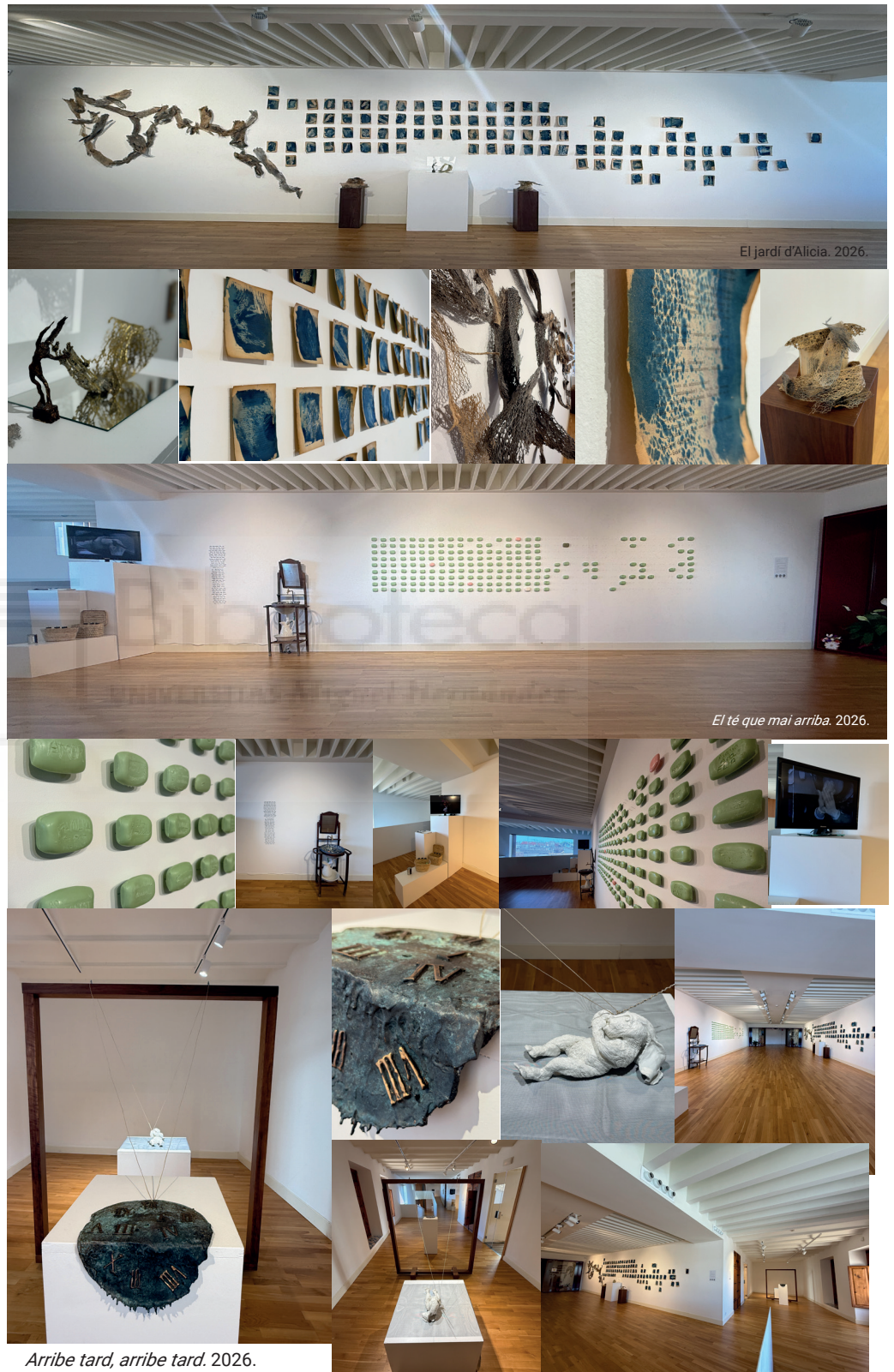
D'aquesta manera, el projecte transcendeix l'àmbit universitari per convertir-se en una plataforma de creació, investigació i transferència cultural que continua generant noves experiències artístiques al voltant del valor simbòlic dels contes populars i tradicionals.

A més, el cartell publicitari de l'exposició ha despertat una gran admiració entre el públic, i s'han encarregat diferents articles de merchandising i pòsters per a la seua divulgació. (Anexe VII- Bolsetes i accessoris). Així mateix, la mostra ha aparegut en la premsa i s'ha entrevistat l'artista en diferents mitjans de comunicació. (Anexe VIII-Cartell i videos publicitaris i premsa)

El muntatge de l'exposició va tindre una duració de dues setmanes.

La inauguració va tindre lloc el 5 de juny de 2026 a les 20.30h a *Les Cases del Batlle* de Benissa, sent la comissària Imma Mengual, tutora d'aquest Treball Final de Grau. L'acte va començar al saló d'actes de l'edifici amb la intervenció de la regidora de Cultura, Pepa Bertomeu, seguida d'unes paraules de la comissària Imma Mengual i, finalment, de l'explicació del concepte i el motiu de la mostra per part de Marga Cano. (Anexe IX- Fotos i videos de la inauguració). (ANEXE X - Imatges de les peces resultants)

La divulgació va tindre un gran impacte i suport per part dels veïns, amics i familiars, amb una assistència aproximada d'unes 140 persones. Per a l'ocasió, l'Ajuntament de Benissa va oferir un servei de càtering amb menjar i beguda. Les mostres de suport, admiració i sorpresa rebudes durant aquests dies han sigut altament positives i han generat una gran satisfacció personal. (Anexe XI - Opinió personal)

Fig. 10. *Deixa'm que et conte el que conta un conte*, 2026. Marga Cano. Les Cases del Batlle . Benissa. Imatges pròpies de l'artista.

6. BIBLIOGRAFIA

- Augé, M. (1998). *Las formas del olvido*. Barcelona. Gedisa.
- Aron, E. N. (2006). *El don de la sensibilidad: las personas altamente sensibles*. Guía para el terapeuta y el paciente. Madrid: Obelisco.
- Badenes, J. (2019). *Estética relacional y arteterapia en el contexto de la demencia*. Valencia. Institució Alfons el Magnànim.
- Bauman, Z. (2000). *Modernidad líquida*. Buenos Aires. Fondo de Cultura Económica.
- Boltanski, C. (2014). *La vida posible de Christian Boltanski*. Madrid. Casimiro.
- Bourriaud, N. (2006). *Estética relacional*. Buenos Aires. Adriana Hidalgo editora.
- Campbell, J. (1959). *El héroe de las mil caras: psicoanálisis del mito*. México. Fondo de Cultura Económica.
- Carroll, L. (2010). *Alícia al país de les meravelles*. Barcelona. Editorial Base.
- Deleuze, G. (1989). *Lógica del sentido*. Barcelona. Paidós.
- Derrida, J. (1997). *Mal de archivo: una impresión freudiana*. Madrid. Trotta.
- Estés, C. P. (1992). *Mujeres que corren con los lobos*. Barcelona. Ediciones B.
- Guasch, A. M. (2011). *Arte y archivo, 1920-2010: genealogías, tipologías y discontinuidades*. Madrid. Akal.
- Hernández Pallarés, J. (2018). *Cuentoterapia: el mapa de los cuentos, el tesoro de la vida*. Murcia. Asociación Iberoamericana de Cuentoterapia.
- James, C. (2015). *The Book of Alternative Photographic Processes*. Boston. Cengage Learning.
- Sontag, S. (2003). *La enfermedad y sus metáforas*. Madrid. Taurus.
- Propp, V. (2020) *Morfología del cuento* (14.ª ed. revisada). Fundamentos.
- Ramírez, J. A. (dir.) (2002). *Historia del Arte 4. El mundo contemporáneo*. Madrid. Alianza.
- Ricoeur, P. (2003). *La memoria, la historia, el olvido*. Madrid. Trotta.

- Rizzolatti, G., & Sinigaglia, C. (2006). *Las neuronas espejo: los mecanismos de la empatía emocional*. Barcelona. Paidós.
- Sacks, O. (2010). *El hombre que confundió a su mujer con un sombrero*. Barcelona. Anagrama.
- Von Franz, M.-L. (1993). *Érase una vez: Una interpretación de los cuentos de hadas*. Barcelona. Luciérnaga.
- Walker, Tim (2012). *Cuentos de Hadas*, Ed. Lundweg.
- Zeff, T. (2011). *El manual de supervivencia para la persona altamente sensible*. Madrid. Obelisco.

Referencias audiovisuales:

- Boltanski, C. (2010). *Les Archives du Cœur [DVD]*, París. Éditions du Centre Pompidou. 45min.
- Riedelsheimer, Th. (2008). *Ríos y mareas [DVD]*, Madrid. Karma Films. 90min.

Clipping:

- El Mirall de la Marina (03-06-2026). "*Un univers de contes i simbolisme*"
URL: <https://elmiralldelamarina.es/un-univers-de-contes-i-simbolisme/>
[última consulta: 07/06/2026]
- Sinergias - Visual Art CV (03-06-2026) "*L'artista Marga Cano transforma les Cases del Batlle de Benissa en un univers de contes, tradició oral i simbolisme artístic*". URL: <https://www.visualartcv.com/lartista-marga-cano-transforma-les-cases-del-batlle-de-benissa-en-un-univers-de-contes-tradicio-oral-i-simbolisme-artistic/> - [última consulta: 07/06/2026].
- Canfali N°2.780 - Marina Alta (06-06-2026)Diari en paper.
- Ajuntament de Benissa, Facebook . <https://www.facebook.com/benissa.ajuntament/posts/-nova-exposici%C3%B3-a-benissalart-i-els-contes-tradicionals-es-donen-la-m%C3%A0-en-deixam/1472100364959034/>
- Ajuntament de Benissa, Instagram

ANNEXES

- [ANNEX I - EXPO *BOTÁNICA*, PEÇA 1 - PAS](#)
- [ANNEX II- PROCÉS PEÇA 2 - SABONS](#)
- [ANNEX III - VIDEO *EL TÉ QUE MAI ARRIBA*](#)
- [ANNEX IV - PLÀNOLS *LES CASES DEL BATLLE*](#)
- [ANNEX V - PROJECTE *RETIRO ITALIA*](#)
- [ANNEX VI - PROPOSTES EDUCATIVES](#)
- [ANNEX VII - MERCHANDISING](#)
- [ANNEX VIII - CARTELL, PREMSA I VIDEOS PUBLICITARIS](#)
- [ANNEX IX - INAUGURACIÓ](#)
- [ANNEX X - RESULTATS](#)
- [ANNEX XI- OPINIÓ PERSONAL](#)